

נורי והלווייתן

כתבה: רונית חכם // איירה: מורן יוגב // הוצאת אגם

כיתה א'
ספר 4

על הספר

נורי הולך לים ושולח מעט מהלחם שלו על פני המים כי כך הורה לו אביו. אבל למה? מסע מסעיר אל ממלכת הים מגלה לנורי את התשובה: הוא מבין כי מי שנוהג בנדיבות ומעניק לאחרים, יזכה לגמול ולטובה בחייו, כמאמר הפתגם העתיק:

"שֶׁלַח לַחֲמֶךְ עַל-פְּנֵי הַמַּיִם כִּי בָרַב הַיָּמִים תִּמְצָאֲנִי" (קהלת יא, א)

הפתגם מציע לזרוע את זרעי הדגן ליד מקור מים, כי שם תמיד תצמח התבואה. הפתגם הוא גם משל לנתינה: **כדאי לאדם לגלות נדיבות כלפי אחרים, כי ייתכן שבעתיד הוא יקבל על כך גמול.**

הספר "נורי והלווייתן" מציע לתת משלנו לאחרים, לשלוח את לחמנו, להעניק ולחלוק, ומי יודע? אולי גם אנחנו נמצא את לחמנו על פני המים, ואולי נגלה כי הטובה שהענקנו היא עצמה הגמול הטוב שקיבלנו...

מפגש ושיחה

הסיפור מזמן התעמקות בפתגם "שלח לחמך..." כדאי לשוחח עם התלמידים על משמעות הפתגם: מתי, לדעתכם, מתאים להשתמש בפתגם? מדוע נבחר דווקא הלחם לפתגם זה?

- כדאי לעמוד יחד על חשיבותו של הלחם בחיינו כמזון בסיסי וסמלי.
- באיזה "לחם" נוכל להזין את העולם שסביבנו? אילו דברים בסיסיים וחשובים נוכל להעניק לעולם? אלה יכולים להיות מילים טובות, חיוך, התנהגות מכבדת ועזרה למי שזקוק לכך.
- **סיפורים נוספים** - כדאי לשוב ולקרוא סיפורים נוספים שעוסקים בנתינה, כמו "**החוט שלא נגמר**", "**שני אחים**" ו-"**ענק בישל חרק**".

העשרה - הספר "קיש קיש קרץ", המתאר בחריזה פתגמים וביטויים.

על דגים גדולים ואנשים

לווייתנים, דגים גדולים ושהייה בבטן הדג - את כל אלו ניתן למצוא בסיפורים בתרבויות שונות. כך, לדוגמה, בתנ"ך ניתן לקרוא את סיפורו של **יונה הנביא**, שנבלע על ידי דג וניצל מטביעה. בסיפור שונה לגמרי מופיע **פינוקיו**, בובת העץ שהופכת לילד אמיתי ונבלעת בבטנו של לווייתן ענק. כדאי להכיר לילדים ולילדות את הסיפורים הללו, לצפות באיורים המתארים את הדמויות ולשאול: למה לדעתכם הדמויות נבלעות בבטנו של דג גדול?

אגדות שלמה המלך

זו הזדמנות לספר על שלמה המלך ועל חוכמתו ולהכיר את אגדות שלמה המלך, את הפתגמים ואת הביטויים שנוצרו בספר משלי.

להעשרה - הספר "שלמה המלך והדבורה" וסרטוני האנימציה "אגדות שלמה המלך" שיצר רוני אורן.

יצירה משותפת - שרשרת דגים

תוכלו לבקש מכל תלמיד ותלמידה לכתוב על גבי נייר גזור בצורת דג רעיון למעשה טוב שניתן לעשות למען הזולת: הדגים חוברים לשרשרת שאותה תולים בכיתה, ובכל פעם בוחרים את אחד הדגים, קוראים את הרעיון הכתוב בו ובוחרים כיצד ניתן ליישם את הרעיון שמוצג בו בחיי היומיום בכיתה.

משוחחים על שפות

נורי קיבל מתנה: הוא מצליח להבין את שפת החיות. ניתן לשוחח עם התלמידים ולדון בשאלה אם החיות אכן מדברות ביניהן. כדאי לחשוב על שפות דמיוניות, כמו "שפת החפצים" או "שפת הצמחים", ולהרחיב את השיח גם לשפות נוספות שאנשים מדברים בהן, כמו שפות זרות או שפת הסימנים.

להעשרה - בעלי חיים מדברים, ואנחנו לא מבינים - YNET;

א-ב של ציפורים - מט"ח;

העיפרון הכי מחודד - שפת החיות, כאן חינוכית

"אם תרצו, אין זו אגדה"

בנימין זאב הרצל, חוזה מדינת היהודים, כתב על הרעיון להקמת מדינה את המילים: "**אם תרצו, אין זו אגדה**". מאז הפכו המילים לדרך לבטא חלום שניתן להגשים בכוח הרצון. כדאי לדבר על מקור הביטוי ועל משמעותו ולחשוב: האם אתם מסכימים עם הרעיון שהרצל הביע?

להכיר בעלי חיים

תמנון, סוסון ים, מדוזה ודג מסור מתחבאים בין איורי הספר. כדאי לחפש את חיות הים ואת חיות היבשה, את בעלי הכנף ואת הזוחלים, להכיר את שמותיהם ולבחור כמה מהם להיכרות קרובה.

להעשרה - שמורות טבע ימיות בישראל, רשות הטבע והגנים **חיות ים לילדים**

קשר עם קהילת הכיתה

מומלץ לשתף את משפחות התלמידים בשרשרת הדגים שהוכנה בכיתה, ולבקש מההורים להוסיף עצה משלהם למעשה טוב שכדאי לעשות למען אחרים.

במיוחד לבית

סרקו את הקוד, צפו בסרטון והעבירו למשפחות הכיתה לצפייה משותפת!

יצירות של לוויתן ויצורי ים, היכרות עם יונה הנביא ומובי דיק בדף "נורי והלווייתן" בפינטרסט של ספריית פיג'מה